

**UCHWAŁA NR XLI/376/17
RADY MIEJSKIEJ W BĘŁCHATOWIE**

z dnia 26 października 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Miasta Bęłchatowa na lata 2017 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Miejska w Bęłchatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bęłchatowa na lata 2017 - 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bęłchatowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Bęłchatowie**

Piotr Wysocki

Załącznik do Uchwały Nr XLI/376/17
Rady Miejskiej w Bełchatowie
z dnia 26.10.2017 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Bełchatowa
na lata 2017-2020**

Bełchatów 2017

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

Spis treści

WSTĘP	3
I. INFORMACJE OGÓLNE	5
Podstawy prawne	5
Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.....	5
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE BEŁCHATOWIE	5
Analiza danych	5
Zasoby instytucjonalne miasta	11
III. ANALIZA SWOT	12
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	14
V. ADRESACI PROGRAMU	15
VI. CELE PROGRAMU - SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU	15
VII. MONITORING I EWALUACJA	21
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	21
IX. SPIS TABEL.....	22

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym, naturalnym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Jest ona tą wspólnotą, która kształtuje osobowość, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań oraz wartości. Ponosi także główną odpowiedzialność za zaspokojenie potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych. Rodzina kształtuje człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie. Prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich tworzy korzystne środowisko wychowawcze, opiekuńcze i socjalizacyjne.

Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości - ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania - ośmieszanie i upokarzanie. Rodzina, która powinna być oparciem dla człowieka staje się źródłem zła, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, spowodowanych przemocą. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niejednoznacznie definiowanym, pozostającym nierzadko w ukryciu, ze względu na traktowanie spraw rodziny jako problemów wyłącznie prywatnych i niepodlegających ingerencji zewnętrznej. Jest też kwestią wstydliwą i stygmatyzującą uwikłane w nią osoby, paradoksalnie zwłaszcza jej ofiary. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym, a nie jak dotychczas sądzono, tylko tzw. „margines społeczny”. Nie tylko alkoholik jest sprawcą przemocy, coraz częściej osoby dobrze wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienie swoim najbliższym.

Z uwagi na skalę występowania przemocy w rodzinie, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym jak również społecznym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która obok tego, że definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, to również wyznacza gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Stosownie do jej zapisów - art. 6 ust. 2 pkt. 1 - obowiązkiem gminy jest opracowanie oraz realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto w swych zapisach ustawodawca kładzie nacisk na rozwój profilaktyki, zwiększenie

skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2017-2020 stanowi realizację dyspozycji ustawowej. Zadaniem *Programu* jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności, dostępności i profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Program powstał we współpracy Zespołu ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia z Zespołem ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi - komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Bełchatowa - Zespołem Interdyscyplinarnym, Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do opracowania przedmiotowego dokumentu była diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz potrzeb. Z analizy tej wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć.

Wyznaczono działania konieczne do podjęcia w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy osobom doznającym przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację. Wskazano również źródła finansowania działań wynikających z *Programu* oraz opisano przewidywane zasady sprawozdawczości ze zrealizowanych zadań.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Podstawy prawne.

Program będzie realizowany w oparciu m.in. o takie akty prawne jak:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.

Program jest zgodny z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym oraz regionalnym, tj.:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Wojewódzką Strategią w Zakresie Polityki Społecznej 2007-2020,
- Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bełchatowskim na lata 2016-2020.

Jednocześnie przedmiotowy dokument jest komplementarny z następującymi lokalnymi programami uwzględniającymi działania dotyczące polityki społecznej wobec rodzin, realizowanymi przez Miasto Bełchatów, tj.:

- „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bełchatowa na lata 2014-2020”,
- „Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Bełchatowa”.
- „Programem Przeciwdziałania Narkomanii”.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE BEŁCHATOWIE

Analiza danych.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wymaga sięgania do różnych źródeł danych, m.in. istniejących w systemie różnych służb i instytucji, a także do badań społecznych. Pomiędzy dostępnymi w Polsce danymi statystycznymi dotyczącymi osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie gromadzonymi

przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Rodziny, Pracy i polityki Społecznej, Prokuraturę Generalną, Komendę Główną Policji, a badaniami wskazującymi na to, że co trzeci Polak (36%) doświadczył kiedykolwiek i jakiegokolwiek przemocy ze strony najbliższych, jest duża rozpiętość. W świetle przytoczonych wcześniej rozważań istotna jest świadomość, iż oficjalne dane i statystyki przedstawione poniżej nie obejmują pełnej charakterystyki problemu przemocy w rodzinie. Istnieje bowiem wiele przypadków przemocy nie zgłaszanych przez osoby jej doświadczające, o których służby społeczne wciąż nie posiadają żadnej wiedzy. Z badań przeprowadzonych w 2014 r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej („Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - RAPORT Z BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH. Wyniki badań PSDB dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej” - badania przeprowadzono na próbie 3000 osób) wynika, że blisko 75% osób dotkniętych przemocą nie korzysta z żadnych form pomocy w celu jej zatrzymania. Jedynie kilkunastoprocentowy odsetek osób zgłasza sprawy do Policji, a niewielki odsetek korzysta z innych form pomocy. Jednocześnie aż 73,6% sprawców przemocy wskazało, że w dzieciństwie byli ofiarami przemocy w rodzinie.

Powyższy Raport potwierdza, że nadal faktyczna skala zjawiska występowania przemocy w rodzinie jest nierozpoznana. Stwierdzić wobec tego należy, że przedstawione poniżej dane i statystyki zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny oraz dane odnotowane przez bełchatowskie instytucje pomocowe nie odzwierciedlają pełnej skali analizowanego problemu przemocy na terenie miasta. Stanowią jednak istotną wiedzę na temat dynamiki zjawiska przemocy w rodzinie w Bełchatowie.

W tabeli nr 1 przedstawiono ilość wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart - A”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2012-2016.

Tabela nr 1. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart - A”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2012-2016.

Liczba formularzy „Niebieskich Kart A” założonych przez:	2012	2013	2014	2015	2016	Ogółem	%
Policję	71	112	86	81	136	486	93,3
MOPS	4	0	4	8	14	30	5,7
Placówki oświatowe	0	1	1	0	2	4	0,8
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0	0	0	0
Placówki ochrony zdrowia	0	0	1	0	0	1	0,2
Razem w latach	75	113	92	89	152	521	100

Jak wskazuje tabela zamieszczona powyżej, do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie w latach 2012-2016 wpłynęło 521 Niebieskich Kart. W tym: 486 zostały założone przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, 30 - przez pracowników socjalnych, 1 - przez dyrektora przedszkola, 1 - przez dyrektora szkoły podstawowej, 2 - przez pedagogów szkół, 1 - przez lekarza szpitala w Warszawie. Spośród pięciu podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie

Karty”, dominują te wszczęte przez Policję (93,3%). Wzrasta również odsetek procedur wszczynanych przez pomoc społeczną (5,7%), niski natomiast jest odsetek procedur wszczynanych przez pozostałe podmioty. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i placówki ochrony zdrowia z Bełchatowa nie założyły żadnej „Niebieskiej Karty-A”, pomimo prawnego obowiązku.

Analiza dynamiki zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni pięciu lat, wskazuje na znaczny wzrost liczby postępowań w 2016 roku. Według danych z I półrocza 2017 roku, dotyczących wszczętych procedur, tendencja w kierunku wzrastającej w perspektywie roku liczby „Niebieskich Kart”, zostanie utrzymana - (I półrocze 2017 roku - 78, I półrocze 2016 roku - 77).

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie wynika, że w 2016 roku zatrzymano 91 osób w związku z przemocą wobec członków rodziny, zostało wszczętych 49 postępowań, odmowa wszczęcia dotyczyła 23 postępowań, 19 zostało umorzonych, 28 postępowań zostało zakończonych aktem oskarżenia. W 2015 roku było 51 zatrzymanych osób, wszczęto 52 postępowania, odmowa wszczęcia dotyczyła 22 spraw, umorzono 20 postępowań, 32 postępowania zakończono aktem oskarżenia.

Znaczący wzrost, 59% liczby zakładanych „Niebieskich Kart” w 2016 roku, w porównaniu do 2015 roku, nie przekłada się na liczbę prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie spraw związanych z przemocą. W 2016 roku liczba postępowań zakończonych aktem oskarżenia była mniejsza o 12,5%.

Ze statystyk Sądu Rejonowego w Bełchatowie wynika, że w 2016 roku osądzono 35 mężczyzn za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie, z czego w przypadku 31 osób zastosowano następujące rodzaje kar: grzywna - 4 osoby, ograniczenie wolności - 7 osób, pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem - 18 osób, pozbawienie wolności - 2 osoby. Wobec 4 osób warunkowo umorzono postępowanie karne.

Orzeczono następujące środki karne i probacyjne:

- 16 osób oddano pod dozór kuratora,
- 8 osób zobowiązano do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,
- 1 osobę zobowiązano do poddania się leczeniu odwykowemu,
- 5 osób zobowiązano do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców. Wobec 3 osób orzeczono nakaz opuszczenia mieszkania na podstawie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w jednej sprawie umorzono postępowanie wobec cofnięcia wniosku. Wydział Rodzinny i Nieletnich wydał 6 orzeczeń w zakresie ograniczenia władzy rodzicielskiej ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie - wydane orzeczenia dotyczyły 13 dzieci.

Wobec osób stosujących przemoc (mieszkańców Bełchatowa) w 2016r. podjęto następujące działania:

- zajęcia korekcyjno - edukacyjne - wzięło w nich udział łącznie 35 osób (w tym 24 zostały skierowane przez grupę roboczą, 7 - przez sąd, 2 - przez psychoterapeutę, 2 - osoby uczestniczyły dobrowolnie), w tym 7 osób uczestniczyło w terapii grupowej,

Dla porównania:

- w 2015 r. - 24 osoby, w tym w terapii grupowej uczestniczyły 4 osoby,
 - w 2014 r. - 16 osób, w tym w terapii grupowej uczestniczyły 7 osób,
 - w 2013 r. - 29 osób, w tym w terapii grupowej uczestniczyły 5 osób,
 - w 2012 r. - 20 osób, w tym w terapii grupowej uczestniczyły 4 osoby,
- skierowanie na leczenie odwykowe - w 14 przypadkach rodzina osoby stosującej przemoc wystąpiła do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w 1 przypadku zgłosiła grupa robocza, w 4 przypadkach osoba stosująca przemoc sama podjęła leczenie odwykowe, które ukończyła,
 - edukowanie na temat przemocy i prawnych konsekwencji jej stosowania - w 10 rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, osoby stosujące przemoc otrzymały zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy, a w 12 przypadkach osoba stosująca przemoc otrzymała nakaz opuszczenia mieszkania (wydany przez sąd - 3, przez Prokuraturę Rejonową - 9),
 - kierowanie do specjalistów w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w MOPS: prawnika, psychologa specjalisty terapii uzależnień, terapeuty rodzinnego; Poradni Życia Rodzinnego: prawnika, psychologa, pedagoga, konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy, instruktora terapii uzależnień.

Z danych przedstawionych poniżej wynika, iż w 2016r. liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” wzrosła o 70% w stosunku do 2012r.

Tabela nr 2. Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” w latach 2012-2016.

2012	2013	2014	2015	2016	Ogółem
73	108	85	81	124	471

Nierzadko zdarzało się, że dla jednej rodziny w okresie realizacji procedury, wypełniano po raz kolejny formularz „Niebieska Karta-A” jako udokumentowanie ponownego użycia przemocy w rodzinie przez te same osoby stosujące przemoc i doświadczające przemocy: (dwukrotnie, trzykrotnie, w przypadku jednej rodziny formularz „Niebieska Karta-A” wypełniano pięciokrotnie). W powtórnej procedurze wskazywano inne osoby z rodziny jako doświadczające i stosujące przemoc oraz niejednokrotnie - osoba wskazana w jednej procedurze jako stosująca przemoc, w kolejnej wskazana została jako doświadczająca przemocy. Stąd liczba rodzin jest mniejsza od liczby „Niebieskich Kart-A”. Pogłębiona analiza prowadzonych procedur potwierdza również, że zjawisko przemocy nie jest jednorazowym aktem, lecz procesem dynamicznym, powtarzającym się. W wielu przypadkach istnienie przemocy nie było pierwszym udokumentowanym zdarzeniem w rodzinie w chwili wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, już wcześniej były prowadzone postępowania w sprawie znęcania się lub orzeczone wyroki karne w zawieszeniu.

Najczęściej przemoc występowała w małżeństwach - 65 przypadków, co stanowiło 52% rodzin, natomiast wobec męża ze strony żony - 3% rodzin. Przemoc dorosłych dzieci skierowana przeciwko rodzicom stanowiła 26% zdiagnozowanych przypadków, rodziców wobec dorosłych dzieci - 2%, rodziców wobec nieletnich dzieci - 6%.

Wśród osób, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy, kobiety stanowiły 80%, mężczyźni - 14%, dzieci - 6%. Osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy byli głównie mężczyźni - 91%, kobiety stanowiły - 9% (tabela nr 3).

Tabela nr 3. Charakterystyka osób podejrzanych o doświadczanie i stosowanie przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2016 r., ze względu na płeć.

Liczba osób podejrzanych o doświadczanie przemocy w 2016 r.			Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w 2016 r.	
129			125	
Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni
103	18	8 (6 dziewcząt, 2 chłopców)	11	114

Największy odsetek osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” mieścił się w przedziale wiekowym 31-40 lat. Najmłodsza kobieta doznająca przemocy miała 18 lat, najstarsza - 85 lat, najmłodszy mężczyzna stosujący przemoc liczył 18 lat, najstarszy - 80 lat. Najmłodsze dziecko, wobec którego było podejrzenie, że doznaje przemocy miało 9 miesięcy, najstarsze - 17 lat (tabela nr 4).

Tabela nr 4. Charakterystyka osób podejrzanych o doświadczanie i stosowanie przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2016 r., ze względu na wiek.

Wiek	Osoby podejrzane o doznawanie przemocy		Osoby podejrzane o stosowanie przemocy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
18-30	7	3	2	23
31-40	28	1	4	34
41-50	21	2	3	25
51-59	24	4	2	17
60-64	10	5	-	9
od 64	13	3	-	6
Razem	103	18	11	114

Przemoc rzadko dotyczy tylko jednej osoby w rodzinie. Współdomownicy bywają nie tylko bezpośrednimi świadkami przemocy, ale często stają się osobami doznającymi przemocy, są nimi również małoletnie dzieci. Poniższe dane wskazują, że rodziny z dziećmi stanowiły 38% ogółu rodzin, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” (podobnie jak w 2015 roku - 39 %).

Tabela nr 5. Występowanie przemocy w rodzinach z dziećmi i bez dzieci.

Liczba rodzin z dziećmi do 18 r. życia	47
• liczba dzieci w tych rodzinach	81
Liczba rodzin bez dzieci	77
Liczba rodzin łącznie	124
Liczba osób w tych rodzinach	329

Dominującym problemem społecznym w rodzinach objętych w latach 2012-2016 procedurą „Niebieskie Karty”, który współwystępował ze zjawiskiem przemocy w rodzinie było nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu oraz środków psychoaktywnych. Bardzo istotny jest fakt, że problem ten nie dotyczył tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale czasami także osób doznających przemocy lub obie strony jednocześnie.

Tabela nr 6. Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których osoby biorące udział w procedurze znajdowały się pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.

	2012	2013	2014	2015	2016	Ogółem
Liczba formularzy „Niebieskich Kart-A”	75	113	92	89	152	521
Liczba formularzy w których wskazano problem alkoholowy lub uzależnienie	46	83	62	64	94	349
% ogółu „Niebieskich Kart-A”	61%	73%	67%	72%	62%	67%

Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których osoby biorące udział w procedurze w latach 2012-2016 znajdowały się pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych utrzymuje się na podobnym poziomie - średnia z pięciu lat wynosi 67%.

Tabela nr 7. Liczba powołanych grup roboczych i liczba spotkań tych grup.

	2012	2013	2014	2015	2016	Ogółem
Liczba grup roboczych	69	101	83	81	98	432
Liczba spotkań grup roboczych	167	365	277	205	357	1371

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach powołano w latach 2012-2016 - 432 grupy robocze, odbyło się 1371 spotkań grup roboczych dotyczących procedury „Niebieskie Karty”. W spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych brało udział łącznie 111 osób różnych specjalizacji, w tym: 31 pracowników socjalnych, terapeuta rodzinny i psycholog MOPS, 19 przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, 7 specjalistów terapii uzależnień, 4 asystentów rodziny, 9 kuratorów z Wydziału Karnego, 7 kuratorów z Wydziału Rodzinnego, 3 kuratorów społecznych, 16 pedagogów szkolnych, 2 przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - specjalista do spraw przeciwdziałania przemocy i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - pielęgniarka środowiskowa, 3 prokuratorów, 4 dyrektorów szkół, 1 dyrektor przedszkola, 2 członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przemoc jest zjawiskiem występującym w rodzinach o różnym statusie materialnym i społecznym. W 2016 r. w 87 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w rodzinach, które nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej, tj. 70%, natomiast w 37 przypadkach rodziny te były objęte pomocą, co stanowi 30% ogółu rodzin.

Problemem, który podobnie jak w latach ubiegłych występował również w 2016 r. było „wykorzystywanie” procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rozwodowych, a także dotyczących: podziału majątku, uzyskania alimentów, ustalenia opieki nad dziećmi.

Przemoc w rodzinie jest znaczącym problemem społecznym w naszym mieście. Liczba zgłaszanych przypadków z roku na rok wzrasta, co stawia przed instytucjami i służbami duże wyzwania.

Zasoby instytucjonalne miasta.

Na terenie Miasta Bełchatowa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje szereg podmiotów. W skład systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wchodzi podmioty wskazane poniżej:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przeciwdziałania przemocy, grupa wsparcia - grupa radzenia sobie z przemocą „Azymut”, Zespół Poradnictwa Specjalistycznego),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuratura Rejonowa,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”,
- Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Życia Rodzinnego,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii,
- placówki wsparcia dziennego Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster”, świetlice środowiskowe - „Promyk” i „Arka”),
- placówki oświatowe.

W ramach oferty wsparcia instytucjonalnego osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, mają zapewnioną pomoc w formie poradnictwa, konsultacji, terapii oraz grupy wsparcia, a osoby stosujące przemoc mogą korzystać z programów korekcyjno - edukacyjnych oraz terapii. Istnieje również bieżący monitoring sytuacji osób i rodzin uwikłanych w przemoc poprzez wizyty pracownika socjalnego i dzielnicowego w środowisku. W latach 2012-2016 - 14 rodzinom, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” przydzielono asystenta rodziny. W pierwszej połowie 2017 r. taką pomocą objęto 4 rodziny. W przypadku zagrożenia dobra dziecka występowało do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka. Działania takie podjęto w 35 rodzinach, wobec 46 dzieci. W 2012 i 2013 roku odebrano 2 dzieci w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Dzieci z rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy mogą skorzystać z pomocy pedagogów szkolnych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, psychologa w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego MOPS, świetlic prowadzonych przez MOPS - socjoterapeutycznej „Ster” i środowiskowej „Promyk”.

Szczególną pomoc i wsparcie otrzymują kobiety doświadczające przemocy w rodzinie w ramach grupy radzenia sobie z przemocą - „Azymut”. Spotkania dają uczestniczkom możliwość podjęcia konkretnych działań zmierzających do przerwania przemocy.

Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, a także ich rodziny (osoby współuzależnione) mogą natomiast uzyskać pomoc Stowarzyszenia Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan” oraz Abstynenckiego Klubu Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel” prowadzonego w Bełchatowie przez Stowarzyszenie Abstynenckie. Misją Klubu jest pomoc ludziom uzależnionym od alkoholu i narkotyków w procesie wychodzenia z nałogu. W Klubie pomoc znajdują również rodziny osób obciążonych nałogami. Ponadto mają tam miejsce spotkania grup AA, jak również działa grupa profilaktyczno-rozwojowa dla dzieci.

Innym miejscem, gdzie osoby uzależnione bądź członkowie ich rodzin mogą się zgłosić po pomoc jest Poradnia Życia Rodzinnego i Katolicki Telefon Zaufania prowadzone przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, oferujące specjalistyczną pomoc skierowaną przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, doświadczających przemocy.

Ważnym krokiem wspomagającym rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinach było utworzenie w 2012 roku Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego weszli przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, placówek oświatowych, szpitala, sądu, prokuratury, organizacji pozarządowych i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Zespół współpracuje przy każdym z przypadków przemocy stwierdzonym przez którykolwiek z podmiotów.

Pomimo, że oferta wsparcia instytucjonalnego jest szeroka, to zdarza się, że rodzina objęta procedurą „Niebieskie Karty” nie korzysta z niej w pełni. Odmowa współpracy, nie stawianie się na spotkania grup roboczych, nie realizowanie podjętych zobowiązań dotyczy przede wszystkim osób stosujących przemoc.

III. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths - mocne strony, Weaknesses - słabe strony, Opportunities - szanse, Threats - zagrożenia), dokonując w ten sposób wszechstronnej oceny czynników określających kondycję bieżącą (atuty i słabości) istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Bełchatowa w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń dla rozwoju systemu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• wielokierunkowa i wielopodmiotowa współpraca podmiotów realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy,• istniejąca oferta pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie w formie: poradnictwa (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego), terapii oraz grup wsparcia,• realizacja zajęć warsztatowych o charakterze rozwojowym dla osób doznających przemocy,• rozwinięta sieć służb i podmiotów zapewniających terapię i wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym,• intensywne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• funkcjonowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,• systematycznie uaktualniane materiały o podmiotach, które udzielają pomocy/wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,• wykwalifikowana kadra realizująca zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutków.	<ul style="list-style-type: none">• brak kompleksowej, pogłębionej diagnozy w obszarze zjawiska przemocy w rodzinie,• ograniczona dostępność do specjalistycznej pomocy uwzględniającej w szczególności potrzeby dzieci i kobiet doznających przemocy w rodzinie,• niezadawalający wskaźnik skuteczności działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,• brak możliwości uczestnictwa w superwizji specjalistów pracujących w obszarze przemocy w rodzinie,• problemy lokalowe służb i instytucji działających w obszarze przemocy,• brak zaangażowania instytucji ochrony zdrowia w realizację procedury „Niebieskie Karty”.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• wzrost liczby profesjonalistów zajmujących się pomocą osobom i rodzinom z problemem przemocy,• rozwój specjalistycznej oferty pomocowej dla osób doznających przemocy,• prowadzenie regularnych szkoleń oraz superwizji dla specjalistów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• utrzymywanie wysokiego poziomu zaangażowania realizatorów zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• pozyskiwanie nieobecnych lub mało zaangażowanych podmiotów w działania antyprzemocowe,• aktywny udział w kampaniach społecznych i informacyjnych przeciwko przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• niski poziom współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia problemów w rodzinie,• niechęć do podejmowania terapii przez osoby stosujące przemoc,• wzrost liczby uzależnień i innych patologii w rodzinach skutkujące marginalizacją pewnych grup społecznych,• wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rodzinnych, w tym rozwodowych,• brak przepisów prawa i narzędzi wpływu pozwalających wyciągnąć konsekwencje za nieobecność sprawcy na spotkaniach grup roboczych oraz niepodejmowania zadeklarowanych działań,• brak systemu przekazywania informacji statystycznych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z wykorzystaniem systemu informatycznego,• niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Konsekwencją opracowanej, na potrzeby niniejszego *Programu*, diagnozy i sporządzonej analizy SWOT są wnioski wskazane poniżej.

1. Zdecydowanie wzrasta liczba rodzin, w których jest prowadzona procedura „Niebieskie Karty”.
2. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni, a ofiarami - kobiety. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej osoby najbliższe - w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci - rodzice. Ofiarami przemocy stają się również osoby starsze.
3. Przemoc w rodzinie najczęściej ma miejsce w gospodarstwach domowych, które nie wyróżniają się negatywną sytuacją materialną, jak również pozycją społeczno-zawodową swoich członków.
4. U źródeł przemocy w rodzinie najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie.
5. Miasto Bełchatów posiada zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednak z uwagi na trudną do oszacowania skalę zjawiska występowania przemocy w rodzinie oraz złożoność problemu, wymaga on systematycznego doskonalenia.
6. Mimo, że zadania w obszarze przemocy w rodzinie realizuje wykwalifikowana kadra, to istnieje konieczność ustawicznego i systematycznego doszkalania, szkolenia oraz superwizji - zarówno członków zespołu, członków grup roboczych odpowiedzialnych za koordynowanie procedury „Niebieskie Karty”, a także specjalistów zajmujących się zawodowo rozpoznawaniem i rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie. Wpływa to bowiem na podnoszenie umiejętności pracy z rodziną uwikłaną w przemoc oraz zapobiega wypaleniu zawodowemu specjalistów zajmujących się opisanym problemem.
7. Od 2016 roku możemy mówić o wzroście liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, jednak niekoniecznie świadczy to o tym, że przemoc występuje częściej, a raczej o tym, że działania Policji i służb społecznych są bardziej intensywne w zakresie interwencji w takich sprawach.
8. Prowadzone dotychczas działania informacyjno-edukacyjne przynoszą oczekiwane efekty, gdyż przyczyniają się do wzrostu świadomości społecznej, co przekłada się na zgłaszanie tego zjawiska i szukanie pomocy przez osoby doświadczające przemocy, jak również ich otoczenie.
9. Oferta usług pomocowych w środowisku lokalnym skierowanych do rodzin z problemem przemocy jest niekompletna i niewystarczająca, co ogranicza i utrudnia dostęp do profesjonalnej pomocy.
10. Pomimo podejmowanych przez specjalistów działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach edukacyjno-korekcyjnych, wskaźnik skuteczności jest niezadawalający.
11. Istnieje potrzeba systemowej pomocy, która powinna koncentrować się wokół działań terapeutycznych prowadzonych nie tylko z osobą bezpośrednio uwikłaną w przemoc, ale całym jej najbliższym otoczeniem.

Przedstawione poniżej rekomendacje wskazują przede wszystkim na konieczność wyznaczenia konkretnych kierunków działań w ramach niniejszego *Programu*.

1. Prowadzenie długofalowych i różnorodnych działań profilaktycznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w jak najszerszym

środowisku lokalnym poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do najmłodszych w celu kształtowania prawidłowych postaw i świadomości względem problemu przemocy w rodzinie.

2. Rozbudowa oferty specjalistycznej pomocy poprzez zwiększenie liczby specjalistów lub godzin pracy specjalistów, a także nowe formy działań wspierających i doradczych dla osób doznających przemocy w rodzinie, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.
3. Rozwój działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc - skuteczne motywowanie do podjęcia działań na rzecz zaprzestania działań przemocowych.
4. Systematyczne wspieranie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w obszarze superwizji oraz rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy.
5. Wzmacnianie i poszerzanie współpracy podmiotów zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków.

V. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy *Program* adresowany jest do społeczności lokalnej, w tym w szczególności:

- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.

VI. CELE PROGRAMU - SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Bełchatowa pozwoliła określić cel główny *Programu*:

Zwiększenie dostępności, skuteczności oraz jakości profesjonalnej pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Dla osiągnięcia celu głównego, za pomocą szeregu działań przedstawionych poniżej w formie tabelarycznej, realizowane będą następujące cele szczegółowe:

1. Promowanie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Doskonalenie i rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających, warsztatowych oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie i doskonalenie kompetencji zawodowych oraz wsparcie osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Promowanie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
1.1. Powstanie pogłębionej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w oparciu o wielokierunkowo prowadzone badania społeczne.	<ul style="list-style-type: none">liczba przeprowadzonych badań,liczba opracowanych diagnoz.	<ul style="list-style-type: none">Zespół ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia UMB,Zespół Interdyscyplinarny,MOPS,Komenda Powiatowa Policji,Sąd Rejonowy w Bełchatowie,Prokuratura Rejonowa,Straż Miejska,Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA),Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMB,placówki oświatowe,placówki ochrony zdrowia,organizacje pozarządowe.	2018-2020	Wzrost poziomu wiedzy oraz świadomości społeczności lokalnej wobec roli i wartości rodziny, zjawiska przemocy oraz skutków stosowania przemocy w rodzinie.
1.2. Udział specjalistów i rodzin w kampaniach społecznych, konferencjach o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">liczba przeprowadzonych kampanii społecznych,liczba konferencji, w których specjaliści oraz rodziny brali udział.		2017-2020	
1.3. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków oraz aktualnych informacji dotyczących instytucji i specjalistów, do których mogą zgłaszać się osoby uwikłane w przemoc, współpraca z mediami w tym zakresie.	<ul style="list-style-type: none">liczba materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów,liczba opracowanych i rozpowszechnionych informatorów,liczba komunikatów i artykułów prasowych.		2017-2020	
1.4. Propagowanie programów profilaktycznych w szkołach, uświadamiających i uwrażliwiających młode pokolenie na problem przemocy w rodzinie, edukacja w zakresie możliwości podjęcia działań zaradczych.	<ul style="list-style-type: none">liczba programów profilaktycznych,liczba osób biorących udział w tych programach.		2017-2020	

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Doskonalenie i rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających, warsztatowych oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
2.1. Podejmowanie działań edukacyjnych w formie projektów, warsztatów oraz szkoleń.	<ul style="list-style-type: none">• liczba realizowanych projektów/warsztatów/szkoleń/• liczba uczestników projektów/warsztatów/szkoleń/• liczba osób, które ukończyły projekt, warsztaty lub szkolenie,• liczba organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• Zespół Pomocy Społecznej i Zdrowia UMB,• Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMB,• MOPS,• organizacje pozarządowe,• placówki oświatowe,• placówki ochrony zdrowia.	2018-2020	<ul style="list-style-type: none">• Wzrost świadomości w zakresie powodów oraz skutków długotrwałego funkcjonowania w sytuacji destrukcyjnej dla rodziny.• Nabycie lub wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców doznających lub zagrożonych przemocą.
2.2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, dotyczącego uzależnień i przemocy w rodzinie) działań wspierających oraz terapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none">• liczba podmiotów udzielających porady,• liczba godzin pracy specjalistów,• liczba udzielonych porad,• liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym,• liczba osób korzystających z istniejących form wsparcia,• liczba osób/rodzin objęta działaniami terapeutycznymi.	<ul style="list-style-type: none">• MOPS,• organizacje pozarządowe,• placówki oświatowe.	2017-2020	Wzrost kompetencji osób dotkniętych przemocą w zakresie poszukiwania pomocy instytucjonalnej w sytuacji zaistnienia przemocy i rozwiązywania problemów rodziny.
2.3. Systematyczne poszerzanie specjalistycznej oferty pomocowej w zakresie poradnictwa oraz działań wspierających w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.	<ul style="list-style-type: none">• liczba i rodzaj specjalistów udzielających porad,• liczba udzielonych porad,• liczba godzin pracy specjalistów,• liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym,• liczba osób korzystających	<ul style="list-style-type: none">• MOPS,• organizacje pozarządowe,• placówki oświatowe.	2018-2020	<ul style="list-style-type: none">• Zmniejszenie czasu oczekiwania na uzyskanie pomocy specjalistycznej.• Wzrost kompetencji osób dotkniętych przemocą w zakresie poszukiwania pomocy instytucjonalnej

	z nowych form wsparcia.			w sytuacji zaistnienia przemocy.
2.4. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą.	<ul style="list-style-type: none">liczba rodzin objętych działaniami pracy socjalnej ze względu na przemoc,liczba dzieci w tych rodzinach.	<ul style="list-style-type: none">MOPS	2017-2020	Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych przemocą.
2.5. Prowadzenie aktywnej, interdyscyplinarnej współpracy służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none">liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,liczba rodzin, osób i dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”,liczba instytucji i specjalistów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,Komenda Powiatowa Policji,MOPS,placówki ochrona zdrowia,placówki oświatowe,MKRPA,Sąd Rejonowy,Prokuratura Rejonowa.	2017-2020	Poprawa współpracy i zaangażowania instytucji oraz służb zobowiązanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZYI PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY
3.1. Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowanych do osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none">liczba spotkań grup roboczych z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie,liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart-D”,liczba procedur „Niebieskie Karty” zakończona z powodu ustania przemocy.	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,grupy robocze,Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie.	2017-2020	<ul style="list-style-type: none">Zatrzymanie przemocy.Zmiana zachowania i prezentowanych postaw przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez przemocy.
3.2. Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych, w tym motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie do MKRPA.	<ul style="list-style-type: none">liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w których osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych,	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,grupy robocze,MKRPA,placówki ochrony zdrowia.	2017-2020	Utrzymywanie abstynencji i prawidłowe wypełnianie ról społecznych przez osoby uzależnione, w szczególności roli ojca i męża.

	<ul style="list-style-type: none">• liczba rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych,• liczba osób skierowanych do MKRPA,• liczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe.			
3.3. Doskonalenie i rozwój działań motywujących do uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none">• liczba osób skierowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,• liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none">• Zespół Interdyscyplinarny,• grupy robocze,• Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie.	2017-2020	<ul style="list-style-type: none">• Zatrzymanie przemocy.• Zmiana zachowania i prezentowanych postaw przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez przemocy.
3.4. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• liczba realizowanych programów,• liczba i osób w nich uczestniczących.	<ul style="list-style-type: none">• MOPS	2018-2020	<ul style="list-style-type: none">• Nabycie lub wzmocnienie kompetencji, interpersonalnych, społecznych i wychowawczych w zakresie prawidłowego funkcjonowania w rodzinie.
3.5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i prawnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• liczba interwencji domowych, osób zatrzymanych podczas interwencji,• liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodziną z uwzględnieniem spraw zakończonych aktem oskarżenia,• liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, zakazów zbliżania,• liczba osób skazanych za znęcanie się nad rodziną,• liczba osób skierowanych przez	<ul style="list-style-type: none">• Komenda Powiatowa Policji,• Prokuratura Rejonowa,• Sąd Rejonowy,• Zespół Interdyscyplinarny.	2017-2020	<ul style="list-style-type: none">• Zmniejszenie poczucia bezkarności osób stosujących przemoc w rodzinie.• Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.

	sąd do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Podnoszenie i doskonalenie kompetencji zawodowych oraz wsparcie osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY
4.1.Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• liczba szkoleń oraz liczba osób w nich uczestniczących - w tym liczba szkoleń oraz liczba osób uczestnicząca w szkoleniach z zakresu motywacji sprawców przemocy w rodzinie do zmiany.	<ul style="list-style-type: none">• Zespół ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia UMB,• Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMB• MOPS,• Zespół Interdyscyplinarny.	2017-2020	Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4.2.Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc poprzez zapewnienie wsparcia psychologicznego i superwizji.	<ul style="list-style-type: none">• liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego i superwizji,• liczba godzin superwizji.	<ul style="list-style-type: none">• Zespół ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia UMB,• Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMB,• Zespół Interdyscyplinarny,• MOPS.	2018-2020	Zwiększenie kompetencji i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu specjalistów pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

VII. MONITORING I EWALUACJA

W celu sprawdzenia, na ile *Program* został zrealizowany i jaki jest wynik podjętych przedsięwzięć niezbędne jest prowadzenie monitoringu i dokonywanie ewaluacji.

Monitoring *Programu* jest procesem zbierania informacji na temat czy jego realizacja przebiega zgodnie z planem oraz systematyczną obserwacją założonych efektów. Prowadzenie monitoringu pozwala ocenić postępy prowadzonych działań w ramach *Programu*, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza jego realizacja. Umożliwi także bieżącą modyfikację działań czy też harmonogramu tak, aby dostosować *Program* do zmieniających się warunków, bądź aktualnej sytuacji i potrzeb. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań oraz ich analizę.

Ewaluacja natomiast umożliwi ocenę jakości osiągniętych rezultatów oraz odpowiedzieć na pytanie czy i jak udało się osiągnąć zamierzone cele. Ponadto pozwoli na zebranie informacji czy *Program* był odpowiedzią na faktyczne potrzeby beneficjentów, do których był skierowany i czy został zrealizowany poprawnie. Umożliwi również podnieść jakość przyszłych inicjatyw.

Realizację zaplanowanych działań będzie monitorować Zespół ds. Pomocy Społecznej i Zdrowia UM Bełchatowa przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Wskaźniki będą systematycznie mierzone i prezentowane w corocznym sprawozdaniu, każdego roku za rok poprzedni.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań wynikających z *Programu* będą środki finansowe z budżetu miasta, środki pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

IX. SPIS TABEL

TABELA NR 1. LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKICH KART - A”, KTÓRE WPŁYŃĘŁY DO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W LATACH 2012-2016.

TABELA NR 2. LICZBA RODZIN, W KTÓRYCH BYŁA PROWADZONA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY” W LATACH 2012-2016.

TABELA NR 3. CHARAKTERYSTYKA OSÓB PODEJRZANYCH O DOŚWIADCZANIE I STOSOWANIE PRZEMOCY OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIE KARTY” W 2016 R., ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ.

TABELA NR 4. CHARAKTERYSTYKA OSÓB PODEJRZANYCH O DOŚWIADCZANIE I STOSOWANIE PRZEMOCY OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIE KARTY” W 2016 R., ZE WZGLĘDU NA WIEK.

TABELA NR 5. WYSTĘPOWANIE PRZEMOCY W RODZINACH Z DZIEĆMI I BEZ DZIECI.

TABELA NR 6. LICZBA FORMULARZY „NIEBIESKIE KARTY - A”, W KTÓRYCH OSOBY BIORĄCE UDZIAŁ W PROCEDURZE ZNAJDOWAŁY SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.

TABELA NR 7. LICZBA POWOŁANYCH GRUP ROBOCZYCH I LICZBA SPOTKAŃ TYCH GRUP.

Bełchatów
Tylko dobre re:akcje